Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS KENDELSE (Sjette Afdeling)

19. november 2015*

»Præjudiciel forelæggelse — artikel 99 i Domstolens procesreglement — forbrugerbeskyttelse — direktiv 93/13/EØF — artikel 1, stk. 1, og artikel 1, stk. 2, litra b) — urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler — kautionsaftaler og garantiaftaler med sikkerhed i fast ejendom, der indgås med et realkreditinstitut af fysiske personer, der ikke handler som led i deres erhverv, og som ikke har nogen funktionel forbindelse med det erhvervsdrivende selskab, de stiller sig som garanter for«

I sag C-74/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Curtea de Apel Oradea (appelretten i Oradea, Rumænien) ved afgørelse af 5. februar 2015, indgået til Domstolen den 18. februar 2015, i sagen:

**Dumitru Tarcău,**

**Ileana Tarcău**

mod

**Banca Comercială Intesa Sanpaolo România SA m.fl.,**

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af A. Borg Barthet, som fungerende afdelingsformand, og dommerne M. Berger (refererende dommer) og S. Rodin,

generaladvokat: J. Kokott

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Dumitru Tarcău og Ileana Tarcău ved advokat C. Herța

— Banca Comercială Intesa Sanpaolo România SA ved advokat L. Bercea

— den rumænske regering ved R.H. Radu samt ved R.I. Hațieganu og A.-G. Vacaru, som befuldmægtigede

* Processprog: rumænsk.

— den tjekkiske regering ved M. Smolek og J. Vláčil, som befuldmægtigede

— den tyske regering ved T. Henze og J. Kemper, som befuldmægtigede

— den spanske regering ved A. Gavela Llopis, som befuldmægtiget

— Europa-Kommissionen ved C. Gheorghiu og D. Roussanov, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet at træffe afgørelse ved begrundet kendelse i henhold til artikel 99 i Domstolens procesreglement,

afsagt følgende

## Kendelse

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 1, stk. 1, og artikel 1, stk. 2, litra b), i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT L 95, s. 29).

2 Denne anmodning er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem Dumitru Tarcău og Ileana Tarcău på den ene side og Banca Comercială Intesa Sanpaolo România SA m.fl. på den anden side vedrørende en garantiaftale med sikkerhed i fast ejendom og en kautionsaftale.

### Retsforskrifter

*EU-retten*

3 Det fremgår af niende og tiende betragtning til direktiv 93/13, at:

»[...] forbrugere, der erhverver varer eller tjenesteydelser, [skal] beskyttes mod misbrug af sælgers stærkere stilling herunder især mod standardkontrakter og udelukkelse af væsentlige rettigheder i kontrakterne.

[F]orbrugeren kan sikres en bedre beskyttelse gennem vedtagelse af ensartede bestemmelser vedrørende urimelige vilkår; disse bestemmelser skal finde anvendelse på alle aftaler, som indgås mellem erhvervsdrivende og forbrugere; dette direktiv finder derfor ikke anvendelse på bl.a. arbejdskontrakter, aftaler vedrørende arveret og familieret samt aftaler om oprettelse af selskaber og om disses vedtægter.«

4 Direktivets artikel 1, stk. 1, bestemmer:

»Formålet med dette direktiv er indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem erhvervsdrivende og forbrugere.«

5 Direktivets artikel 2 definerer begreberne »forbruger« og »erhvervsdrivende« på følgende måde:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

b) »forbruger«: en fysisk person, der i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler ikke handler som led i sit erhverv

c) »erhvervsdrivende«: en fysisk eller juridisk person, der i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler handler som led i sit erhverv, hvad enten det er offentligt eller privat.«

*Rumænsk ret*

6 Direktiv 93/13 er gennemført i national ret ved legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori (lov nr. 193/2000 om urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem handlende og forbrugere, i den version, der har været genstand for fornyet offentliggørelse (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr. 305 af 18.4.2008).

7 Lovens artikel 1, stk. 1, bestemmer:

»Enhver kontrakt, der er indgået mellem erhvervsdrivende og forbrugere om salg af varer eller levering af tjenesteydelser, skal indeholde klare og utvetydige kontraktvilkår, som er forståelige, uden at det er nødvendigt at være i besiddelse af særlig viden.«

8 Lovens artikel 2, stk. 1, bestemmer:

»Ved »forbruger« forstås enhver fysisk person eller sammenslutning af fysiske personer, der i forbindelse med en af denne lov omfattet aftale ikke handler som led i sin handels-, industri-, produktions- eller håndværksvirksomhed eller sit liberale erhverv.«

## Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

9 Den 24. oktober 2008 blev der indgået en kreditaftale mellem Banca Comercială Intesa Sanpaolo România SA (herefter »Sanpaolo«) som långiver og SC Crisco SRL (herefter »selskabet Crisco«), et erhvervsdrivende selskab, som låntager. Selskabet Crisco var repræsenteret ved Cristian Tarcău i dennes egenskab af eneste selskabsdeltager og direktør.

10 Cristian Tarcău ønskede en forøgelse af den kredit, der var blevet indrømmet selskabet Crisco, og hans forældre Dumitru Tarcău og Ileana Tarcău underskrev den 7. august 2009 på sønnens anmodning et tillæg til den kreditaftale, der var indgået mellem dette selskab og Sanpaolo. Tillægget indeholdt de væsentlige bestemmelser i den oprindelige kreditaftale og omfattede ud over de garantier, der allerede var stillet i forbindelse med indgåelsen af denne aftale, også to nye garantier, som Dumitru Tarcău og Ileana Tarcău havde accepteret at stille.

11 Dumitru Tarcău og Ileana Tarcău accepterede at stille de nye garantier, der skulle sikre tilbagebetaling af det lån, der var blevet tildelt selskabet Crisco, i form af en garantiaftale med sikkerhed i fast ejendom, dateret den 7. august 2009, hvormed der blev oprettet et pantebrev i en ejendom tilhørende dem til fordel for Sanpaolo, og en kautionsaftale ligeledes dateret den 7. august 2009, hvormed de stillede sig som garanter for betalingen af alle de af selskabet Crisco skyldige beløb i henhold til kreditaftalen.

12 Ifølge Dumitru Tarcău og Ileana Tarcău accepterede de kun at stille sig som garanter for det lån, der blev ydet til selskabet Crisco, fordi deres søn var eneste selskabsdeltager og selskabets direktør.

13 Da Dumitru Tarcău og Ileana Tarcău fandt, at de havde handlet som forbrugere, og at bestemmelserne i lov nr. 193/2000 fandt anvendelse på dem, anlagde de søgsmål ved Tribunalul Satu Mare (retten i Satu Mare) med påstand om annullation af tillægget af 7. august 2009 samt garantiaftalen med sikkerhed i fast ejendom og kautionsaftalen, eller subsidiært annullation af visse af bestemmelserne i disse aftaler, som de anser for at være urimelige.

14 Ved dom af 8. maj 2014 forkastede Tribunalul Satu Mare (retten i Satu Mare) denne påstand med den begrundelse, at lov nr. 193/2000 i henhold til dens artikel 1, stk. 1, kun finder anvendelse på aftaler om salg af varer eller levering af tjenesteydelser til en forbruger, hvilken betingelse ikke var opfyldt i tvisten i hovedsagen, eftersom låntageren er selskabet Crisco. Nævnte ret fandt ligeledes, at den omstændighed, at garantiaftalen med sikkerhed i fast ejendom og kautionsaftalen var accessoriske i forhold til kreditaftalen, heller ikke gjorde det muligt at lade dem omfatte af anvendelsesområdet for lov nr. 193/2000, eftersom låntageren er et erhvervsdrivende selskab, der ikke er en forbruger.

15 Dumitru Tarcău og Ileana Tarcău iværksatte en appel af denne dom ved den forelæggende ret.

16 På denne baggrund har Curtea de Apel Oradea (appelretten i Oradea) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 2, litra b), i direktiv 93/13[…] for så vidt angår definitionen af begrebet »forbruger« fortolkes således, at definitionen omfatter eller omvendt udelukker de fysiske personer, som i egenskab af kautionister har underskrevet tillæg og tilknyttede aftaler (kautionsaftaler, garantiaftaler med sikkerhed i fast ejendom) til den kreditaftale, der er indgået af et [erhvervsdrivende] selskab som led i dets aktivitet, såfremt disse fysiske personer ikke har nogen [forbindelse til] aktiviteten i det [erhvervsdrivende] selskab og har handlet med formål, der falder uden for deres erhverv?

2) Skal artikel 1, stk. 1, i direktiv 93/13[…] fortolkes således, at direktivets anvendelsesområde kun omfatter de aftaler, der indgås mellem erhvervsdrivende og forbrugere om salg[…] af varer eller levering af tjenesteydelser, eller omfatter direktivets anvendelsesområde også de tilknyttede aftaler (garantiaftale, kautionsaftale) til en kreditaftale – hvor låntageren er et [erhvervsdrivende] selskab – som er indgået af fysiske personer, der ikke har nogen [forbindelse til] aktiviteten i det [erhvervsdrivende] selskab og har handlet med formål, der falder uden for deres erhverv?«

## De præjudicielle spørgsmål

17 Ifølge procesreglementets artikel 99 kan Domstolen, såfremt besvarelsen af det præjudicielle spørgsmål ikke giver anledning til nogen rimelig tvivl, til enhver tid på forslag fra den refererende dommer og efter at have hørt generaladvokaten beslutte at træffe afgørelse ved begrundet kendelse.

18 Denne bestemmelse skal bringes i anvendelse i forbindelse med den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse.

19 Med de forelagte spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 1, stk. 1, og artikel 1, stk. 2, litra b), i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at direktivet kan finde anvendelse på en garantiaftale med sikkerhed i fast ejendom eller en kautionsaftale indgået mellem en fysisk person og et kreditinstitut med henblik på at garantere opfyldelse af de forpligtelser, som et erhvervsdrivende selskab har påtaget sig over for kreditinstituttet i forbindelse med en kreditaftale, når denne fysiske person ikke har nogen forbindelse til aktiviteten i det erhvervsdrivende selskab.

20 I denne henseende bemærkes, at direktivet, således som det fremgår af dets artikel 1, stk. 1, og artikel 3, stk. 1, finder anvendelse på kontraktvilkår i »aftaler, der indgås mellem erhvervsdrivende og forbrugere«, der ikke har »været genstand for individuel forhandling« (jf. dom Šiba, C-537/13, EU:C:2015:14, præmis 19).

21 Som det fremgår af tiende betragtning til direktiv 93/13, skal ensartede bestemmelser vedrørende urimelige vilkår finde anvendelse på »alle aftaler«, som indgås mellem erhvervsdrivende og forbrugere som defineret i artikel 2, litra b) og c), i direktiv 93/13 (jf. domme Asbeek Brusse og de Man Garabito, C-488/11, EU:C:2013:341, præmis 29, og Šiba, C-537/13, EU:C:2015:14, præmis 20).

22 Aftalens genstand er således med de i tiende betragtning til direktiv 93/13 opstillede undtagelser uden relevans for fastsættelsen af dette direktivs anvendelsesområde. Hermed adskiller nævnte direktiv sig bl.a. fra Rådets direktiv 87/102/EØF af 22. december 1986 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit (EFT 1987 L 42, s. 48), som kun finder anvendelse på kreditaftaler, i henhold til hvilke en långiver indrømmer en forbruger en kredit i form af en betalingsfrist, et lån eller enhver anden tilsvarende betalingsfacilitet, hvilket har foranlediget Domstolen til at udelukke kautionsaftaler fra nævnte direktivs anvendelsesområde (dom Berliner Kindl Brauerei, C-208/98, EU:C:2000:152, præmis 17-23).

23 Det er således gennem en henvisning til karakteren af de kontraherende parter – om de handler inden for rammerne af deres erhvervsmæssige aktiviteter eller ej – at direktiv 93/13 definerer de aftaler, det finder anvendelse på (jf. domme Asbeek Brusse og de Man Garabito, C-488/11, EU:C:2013:341, præmis 30, og Šiba, C-537/13, EU:C:2015:14, præmis 21).

24 Dette kriterium svarer til den betragtning, som den ved direktivet indførte beskyttelsesordning hviler på, nemlig at forbrugeren befinder sig i en svagere stilling end den erhvervsdrivende hvad angår såvel forhandlingsstyrke som informationsniveau, og at forbrugeren som følge heraf tiltræder betingelser, som på forhånd er udarbejdet af den erhvervsdrivende, uden at han kan øve nogen indflydelse på disses indhold (jf. domme Asbeek Brusse og de Man Garabito, EU:C:2013:341, præmis 31, og Šiba, C-537/13, EU:C:2015:14, præmis 22).

25 Denne beskyttelse er særlig vigtig i forbindelse med en garantiaftale eller en kautionsaftale indgået mellem en bank og en forbruger. En sådan aftale er netop baseret på garantens eller kautionistens personlige forpligtelse til at betale en gæld indgået af en tredjepart. Denne aftale medfører omfattende pligter for den person, der indgår den, og bevirker, at dennes ejendom pålægges en finansiel risiko, der ofte er vanskelig at måle.

26 Med hensyn til, om en fysisk person, der garanterer de forpligtelser, som et erhvervsdrivende selskab har påtaget sig over for en bank i forbindelse med en kreditaftale, kan betragtes som en »forbruger« i henhold til artikel 2, litra b), i direktiv 93/13, bemærkes det, at en sådan garantiaftale eller kautionsaftale, om end den med hensyn til sit formål kan beskrives som en accessorisk aftale i forhold til den hovedaftale, der ligger til grund for den gæld, der garanteres (jf. i forbindelse med Rådets direktiv 85/577/EØF af 20.12.1985 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler indgået uden for fast forretningssted (EFT L 372, s. 31) dom Dietzinger, C-45/96, EU:C:1998:111, præmis 18), fra de kontraherende parters synspunkt fremstår som en særskilt aftale, da den er indgået mellem andre personer end parterne i hovedaftalen. Det er således i forhold til parterne i garantiaftalen eller kautionsaftalen, at det skal afgøres, i hvilken egenskab de har handlet.

27 Det fremhæves i denne forbindelse, at begrebet »forbruger« er objektivt i henhold til artikel 2, litra b), i direktiv 93/13 (jf. dom Costea, C-110/14, EU:C:2015:538, præmis 21). Det skal bedømmes på grundlag af et funktionelt kriterium, der består i at bedømme, om det pågældende kontraktforhold indgår i aktiviteter, der falder uden for deres erhverv.

28 Den nationale ret, for hvilken der verserer en tvist om en aftale, som kan være omfattet af anvendelsesområdet for dette direktiv, er forpligtet til under hensyntagen til alle faktiske omstændigheder i sagen og samtlige beviser og navnlig denne aftales vilkår at efterprøve, om låntageren kan karakteriseres som »forbruger« som omhandlet i nævnte direktiv (jf. i denne retning dom Costea, C-110/14, EU:C:2015:538, præmis 22 og 23).

29 Når en fysisk person står som garant for opfyldelsen af et erhvervsdrivende selskabs forpligtelser, tilkommer det således den nationale ret at godtgøre, om denne person har handlet som led i sit erhverv eller på grundlag af funktionelle forbindelser, som denne har med det pågældende selskab, som f.eks. forvaltning af dette eller en ikke uanseelig andel i dets selskabskapital, eller om personen har handlet i en privat egenskab.

30 Under disse omstændigheder skal de præjudicielle spørgsmål besvares således, at artikel 1, stk. 1, og artikel 1, stk. 2, litra b), i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at direktivet kan finde anvendelse på en garantiaftale med sikkerhed i fast ejendom eller en kautionsaftale indgået mellem en fysisk person og et kreditinstitut med henblik på at garantere opfyldelse af de forpligtelser, som et erhvervsdrivende selskab har påtaget sig over for kreditinstituttet i forbindelse med en kreditaftale, når denne fysiske person ikke har handlet i sin faglige kapacitet og ikke har nogen funktionel forbindelse med det pågældende selskab.

## Sagens somkostninger

31 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Sjette Afdeling) for ret:

**Artikel 1, stk. 1, og artikel 1, stk. 2, litra b), i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler skal fortolkes således, at direktivet kan finde anvendelse på en garantiaftale med sikkerhed i fast ejendom eller en kautionsaftale indgået mellem en fysisk person og et kreditinstitut med henblik på at garantere opfyldelse af de forpligtelser, som et erhvervsdrivende selskab har påtaget sig over for kreditinstituttet i forbindelse med en kreditaftale, når denne fysiske person ikke har handlet som led i sit erhverv og ikke har nogen funktionel forbindelse med det pågældende selskab.**

Underskrifter